

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XVIII

2/2020

Dedina roka 2019

júl

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

Máme za sebou zvláštne obdobie, kedy sme museli zmeniť všetky naše zvyky, nemuseli sme chodiť do roboty, denne sme sledovali počty nakazených vírusom a žili v neustálej obave, že táto život ohrozujúca nákaza môže zasiahnuť aj nás a našich blízkych. Ako málo stačí a celý náš život je hore nohami. Takéto rizikové situácie dokážu ľudí spojiť. Musím poďakovať všetkým, ktorí ochotne ponúkli pomoc, keď to bolo treba. Ďakujem hlavne šesťnástim ženám, ktoré ochotne šili ochranné rúška pre celú dedinu v dobe, keď ich nebolo možné kúpiť. No zároveň musím aj konštatovať, že to bolo obdobie, kedy mali ľudia dost času venovať sa sebe a rodine, no miesto toho sa podaktorí venovali hlavne susedom a riešili spory o hranice pozemkov v rozsahu posunutia 26 cm a podobné životne dôležité veci. COVID-19 ako keby napádal aj naše charakterové vlastnosti. Dúfam, že to už končí a my sa vrátíme do normálneho života, keď si dokážeme jeden druhému pomáhať.

Život sa nezastavil

Na úrade sme tiež pracovali v obmedzenom režime, no život obce sa nemohol zastaviť. Priestory zubnej ambulancie sa rekonštruujú a v blízkej dobe by mala začať u nás pracovať nová pani doktorka, ktorá popri zubnej ambulancii chce rozbehnúť aj dentálnu hygienu. Ku koncu mája ukončila svoju činnosť aj detská lekárka pani Lokšenincová. Vzhľadom k nedostatku pediatrov sme mali veľký problém s nástupcom, no vďaka riaditeľovi nemocnice v Pov. Bystrici pánovi Igorovi Steinerovi sa nám podarilo udržať detský obvod v Papradne. Nemocnica si zobrala obvod pod seba a pre začiatok bude každý utorok a štvrtok zabezpečená lekárska starostlivosť u nás v detskej ambulancii a postupne by to malo byť aj častejšie. No a aby toho nebolo málo, oznámil mi aj pán doktor Gabriš, že k októbru bude končiť aj on, takže zase ďalší problém, ktorý by mal riešiť Trenčiansky samosprávny kraj, no podľa doterajších skúseností viem, že budeme musieť hľadať riešenie sami. Dúfam, že sa nám s pomocou pána doktora Gabriša podarí vymyslieť nejaké riešenie

Život sa vracia do starých koľají

Tešíme sa, že situácia s korona-obmedzeniami sa upokojuje a my už môžeme viac cestovať, stretávať sa, kultúrne a spoločensky žiť. Počas uplynulých týždňov sme si začali mnohé veci v živote viac vážiť a nebrať ich ako samozrejmosť. A tiež sme zistili, že bez mnohých aktivít sa zaobídeme – ušetríme nielen peniaze, ale aj čas, ktorý môžeme venovať sebe a svojim blízkym.

Želáme vám, aby ste počas prázdnin a dovoleniiek spoznali nové krásy Slovenska, pochodili naše krásne papradnianske doliny a tešili sa z obyčajných vecí, ktoré vlastne až také obyčajné nie sú.

Redakcia

a udržať v Papradne aj obvod pre dospelých. Prípadne, ak viete o všeobecnom lekárovi, ktorý by mal záujem pracovať v Papradne, dajte mi vedieť. Doktorkám Lokšenincovej a Barbosovej, ako aj doktorovi Gabrišovi chcem poďakovať za všetky tie odrobené roky u nás v Papradne a popriať im v ďalšom živote veľa zdravia.

Rekonštrukcia v areáli TJ

Hneď ako nám počasie dovolilo, pustili sme sa do rekonštrukcie multifunkčného ihriska v areáli TJ, ako aj vybudovania nového detského ihriska v týchto priestoroch. Nové prvky pribudli i na nedokončenej ploche ihriska za základnou školou. Sú to pekné, nové priestory pre rodinný oddych aj športové vyžitie sa. Chcel by som vás všetkých poprosiť, aby sme ich využívali tak, aby nám prinášali ošoh a potešenie čo najdlhšie. Úspešne sme zrekonštruovali aj rozľadňu na Stratenci. Na jednej strane sa teším, keď sa nám podarí zohnať financie a vybudovať pekné detské ihrisko a priestory na šport a oddych, na druhej strane štát prijal zákon, podľa ktorého budeme musieť každé detské ihrisko dať posúdiť firme, ktorá má na to po-

verenie od štátu. Cena za toto posúdenie sa pohybuje od 300 € hore za každé detské ihrisko, a to aj napriek tomu, že nám ho dodala a osadila firma, ktorá má všetky certifikáty na výrobu týchto ihrísk. Komu má pomôcť takýto zákon? Určite nie samospráve, ktorá sa snaží budovať niečo pre naše deti.

Povolebné obdobie aj pandémie spomalili proces schválenia zmlúv na dotácie, ktoré sme mali odsúhlasené ešte pred voľbami. Dúfam, že sa čoskoro budeme môcť pustiť do rekonštrukcie kotelne kultúrneho domu a dokončenia vodovodu pod Holým vrškom. Verím, že náš život sa pomaličky dostane do starých koľají a rozbehneme kultúrne a spoločenské akcie, na ktoré sa mnohí pýtate a tešíte. Ak sa situácia nezhorší, plánujeme s hasičmi aj zorganizovanie už tradičnej súťaže doma robených traktorov Papradňanský bolceň.

Prichádza leto, čas dovoleniiek. Mnohí sme sa tešili na more a exotické krajiny, no tento rok budeme vo veľkej miere oddychovať na našom krásnom Slovensku, prípadne u susedov v Čechách. Prajem vám všetkým príjemné dovolenkové zážitky, ktoré povzbudia telo aj dušu. Ing. Roman Španihel

Obecné oznamy

Vybavte si povolenie na odber vody zo studní

Obec Papradno ako orgán štátnej vodnej správy vás upozorňuje na prechodné ustanovenia § 80d ods.3 zákona 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Podľa tohto zákona každý, kto má studňu a chce ju aj naďalej využívať na odber podzemnej vody – pitnej alebo úžitkovej, musí **do 31. decembra 2021** uviesť svoju studňu do súladu s vodným zákonom a požiadať Obecný úrad v Papradne o vydanie nového povolenia na odber podzemných vôd. **Týka sa to všetkých, ktorí majú povolenie na odber podzemnej vody zo studne na dobu neurčitú alebo nemajú povolenie vôbec.** Netýka sa to studní, z ktorých sa voda čerpá ručne. Nové povolenia budú vydané na dobu najviac 10 rokov.

Tlačivo je na Obecnom úrade Papradno a na web stránke obce Papradno. K žiadosti treba priložiť situáciu umiestnenia studne a kópiu z povolenia na studňu (ak existuje).

Bližšie informácie poskytnete na Obecnom úrade Papradno Anna Pozníková v úradných hodinách č.t.: 042/ 4393275, mail: anna.poznikova@papradno.sk.

Výzva: Vlastníci studní, ktorí si podali žiadosť o povolenie na odber podzemných vôd na Obecný úrad Papradno, si tieto môžu vyzdvihnúť na stavebnom oddelení v úradných hodinách.

Povolenie na odber vody vlastníkov samospádov

Povolenie na odber podzemných vôd sa týka aj vlastníkov samospádov (gravitačných vodovodov). Povolenie na odber podzemných vôd pre nich vydáva Okresný úrad životného prostredia Považská Bystrica. Treba si podať žiadosť, v ktorej budú uvedení ako žiadatelia všetci, ktorí sú zo zdroja vody napojení s adresami a podpismi.

K žiadosti musia priložiť pasport stavby a jednoduchý prepočet od projektanta, ktorý vypočíta odber podzemných vôd pre jednotlivých žiadateľov. Bližšie informácie vám poskytnú na Okresnom úrade ŽP v Považskej Bystrici.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Zákonom č. 223/2019 Z.z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov bolo stanovené, že rozhodujúcim okamihom na sčítanie je polnoc z 31.12.2020 na 1.1.2021. Sčítaním sa budú zisťovať údaje o obyvateľoch Slovenskej republiky a údaje o domoch a bytoch na území SR.

Sčítanie domov a bytov sa uskutoční výlučne v elektronickej podobe a zisťovanie údajov je v pôsobnosti obcí. Doba sčítania domov a bytov je od 1.6.2020 do 12.2.2021.

Sčítanie obyvateľov trvá od 15.2.2021 do 31.3.2021 a uskutoční sa prostredníctvom sčítacieho formulára na sčítanie obyvateľov. Obyvatelia sú povinní poskytnúť údaje, vrátane rodného čísla, vyplnením sčítacieho formulára.

Občania budú podrobnejšie informovaní prostredníctvom médií.

Bývajme v skolaudovaných domoch

V súvislosti so sčítaním obyvateľov, domov a bytov 2021 vyzývame všetkých majiteľov rodinných domov, ktorí bývajú v neškolaudovaných domoch, aby v čo najkratšom čase požiadali stavebný úrad o kolaudáciu.

Podľa § 105 ods.3 písm.c zákona č. 50/1976 Zb. stavebný zákon v znení neskorších predpisov každý, kto užíva stavbu bez kolaudačného rozhodnutia, pokiaľ je také rozhodnutie potrebné, sa dopúšťa **priestupku s pokutou do výšky 33 193,91 eur.**

Každý utorok, štvrtok a piatok od 9.00 h si v stánku pri OÚ môžete kúpiť čerstvý domáci chlieb, pečivo a sladké aj slané koláčiky, ktoré pečie Janka Šamajová.

Matričné okienko

* Víťame vás

Lujza Hromadiková
Bibiana Priedhorská
Michal Novák

Svadby

4. 4.

Jozef Sapák
a Renáta Gáboríková

16. 5.

Ján Buday
a Miroslava Eldesová

6. 6.

Adrian Sahaj
a Mgr. Tatiana Knapová

27. 6.

Milan Koban
a Lenka Chovančíková

Viliam Hrebičik
a Barbora Bizubová

Zomreli

Helena Mikudíková (1927) 12.3.

Izidor Zboran (1932) 5.4.

Mária Chalanová (1934) 10.4.

Irena Gardoňová (1951) 15.4.

Milan Grbál (1962) 25.4.

Miroslav Černošík (1961) 16.5.

Štefan Strašík (1922) 28.5.

Viliam Beník (1938) 5.6.

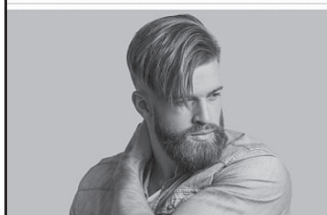
Helena Balušíková (1928) 9.6.

Eva Španihelová (1951) 18.6.

Eva Majšíková (1937) 20.6.

DÁMSKE KADERNÍCTVO

PÁNSKE A DETSKÉ KADERNÍCTVO

Otváracie hodiny

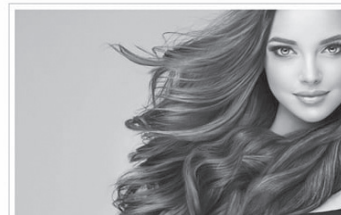
UTOROK 10:00 - 17:00
STREDA 10:00 - 17:00
ŠTVRTOK 10:00 - 17:00
PIATOK 10:00 - 17:00

Zodpovedné vedúce

IVETA GABRIŠOVÁ MIROSLAVA ŠVECOVÁ
0911 937 683 0910 965 796

IČO: 43407081 DIČ: 1023106953 IČO: 53069927 DIČ: 1126497482

Miesto prevádzky: Papradno č.307

Otváracie hodiny

PONDELOK - PIATOK

Objednávky - 17:00

SOBOTA
Objednávky

Zodpovedné vedúce

IVETA GABRIŠOVÁ MIROSLAVA ŠVECOVÁ
0911 937 683 0910 965 796

IČO: 43407081 DIČ: 1023106953 IČO: 53069927 DIČ: 1126497482

Miesto prevádzky: Papradno č.307

V našej obci

BOLO

Dievčatá a ženy neboli bez mája

Aj napriek núdzovému stavu v súvislosti s prenosným ochorením COVID-19 sa papradnianske dievčatá a ženy mohli aj v tomto roku tešiť pohľadom na viac ako dvadsať metrový máj. Zamestnanci obecného úradu spolu s aktívnymi pracovníkmi ho ozdobili a aj postavili, aby bol nielen symbolom lásky, jari a hojnosti, ale aby bol pre ľudí „majákom“, ktorý im ukazuje, že prídu lepšie časy.

Nákup seniorom

Z dôvodu možného ohrozenia života a zdravia najzraniteľnejšej skupiny našich občanov, seniorov nad 65 rokov, v čase šírenia koronavírusu zriadila obec Papradno pre nich telefonickú linku, na ktorej si mohli v prípade potreby objednať nákup potravín. Takúto možnosť využila 1 občianka. Aktívni boli aj dobrovoľníci, ktorí sa ochotne nahlásili na obecnom úrade, aby túto službu zabezpečili.

Aktívni členovia SČK a DHZ

Na akútnu požiadavku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na pomoc pri zabezpečovaní evidencie a roznášania stravy pre ľudí v karanténnych zariadeniach promptne zareagovali dobrovoľní hasiči a členovia Slovenského Červeného kríža v Papradne. Tí sa napriek svojim povinnostiam a možnému riziku nákazy koronavírusom prihlásili ako dobrovoľníci do takýchto zariadení v Trenčianskom kraji. Spolu išlo

o 11 občanov (4 muži a 7 žien). Nakoniec do tejto služby neboli povolaní, ale za ochotu a obetavosť si zaslúžia obdiv a vďaku.

24. júna

sa uskutočnilo uvítanie do života 30 detí narodených v roku 2019. Okrem kvietka a malého občerstvenia si rodičia malých občanov prevzali finančnú hotovosť.

BUDE

11. júla

sa uskutoční na futbalovom ihrisku v Luhoch 8. ročník Memorálu Jozefa Vachalíka. Vo futbalových zápasoch sa stretnú družstvá mužov a starých pánov FJ Žiar Papradno a TJ Slovan Brvnište. O občerstvenie bude postarané. Tešíme sa na vašu návštevu.

12. júla

sa uskutoční folklórne popoludnie Štyri chodníčky pod Javorničky, na ktorom sa predstavia členovia FSK Podžiaran, DFSK Podžiaranček, FSK Bukoviny, Jožko Pobočík z Brvništa, FSK Javorniček a Janka a Milan Janoviechovci z Jasenice. Všetci ste srdečne vítaní.

11. októbra

sa uskutoční slávnostný program pre našich starších spoluobčanov. Jeho súčasťou bude aj výstavka ovocia a zeleniny z vašich záhrad a sadov.

18. októbra

sa v kultúrnom dome uskutoční regionálna detská spevácka súťaž, na ktorej budú mať deti z Papradna silné zastúpenie.

Povinnosť kosenia trávnatých plôch

Upozorňujeme vlastníkov pozemkov, že v zmysle zákona 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy je vlastníkom, nájomcom a správcu poľnohospodárskej pôdy povinný predchádzať výskytu a šíreniu burín na neobrábaných pozemkoch. Každý vlastník je povinný udržiavať trávnaté plochy ich kosením najmenej 2x ročne, aby sa zabránilo šíreniu burín a škodcov. Kto nedodrží toto ustanovenie zákona, dopúšťa sa priestupku môže mu byť uložená pokuta až do výšky 330 eur.

Ďakujem všetkým občanom, ktorí sa starajú a vykášajú nielen svoje záhradky, ale aj plochy okolo plotov, rieky a pod. Aj vďaka takýmto ochotným občanom je naša obec krajšia. (ap)

Stavanie mája pred KD bolo s rúškami na tvári.

Členovia Dobrovoľného hasičského zboru a pracovníci OÚ Papradno v apríli darovali krv na hematologicko-transfúznom oddelení NaSP v Považskej Bystrici.

STK aj v Papradne

Majitelia podomácky vyrobených traktorov a vlečiek mohli donedávna ísť so svojimi strojmi na cestu III. triedy, iba ak mali značky typu „C“. Nakoľko sa zrušilo ich pridelovanie, pripravilo Ministerstvo dopravy SR nové pravidlá pre poľnohospodárske vozidlá. Ide o farmárske značky „F“, ktoré budú môcť občania využívať 10 rokov. Podmienkou je splnenie základných bezpečnostných kritérií (funkčné osvetlenie vozidla, brzdové zariadenia, zvuk vozidla, spájacie zariadenia a zvlášť výstražné oranžové svetlo) a absolvovanie technickej kontroly. Pre majiteľov takýchto strojov to znamená zabezpečiť si odvoz svojho traktora do miesta najbližšej STK, s čím sú spojené ďalšie náklady a je to aj časovo náročné. Nakoľko v Papradne majú takéto podomácky vyrobené traktory a traktory vyrobené do 30. júna 2009 silné zastúpenie, starosta zabezpečil možnosť vykonať túto technickú kontrolu priamo v obci. Počas prvého termínu 10.6. ju úspešne absolvovalo 18 traktorov a vlečiek. Záujem o takúto službu je veľký, a preto začiatkom júla bude dohodnutý ďalší termín kontroly. (zb)

Duchovné slovo

Milí čitatelia, drahí bratia a sestry, vážení spoluobčania!

Pred niekoľkými týždňami sme sa spoločne chystali na prežívanie veľkonočných sviatkov. Nikto z nás by nepovedal, že sice Veľká noc bude, ale bude bez nás. Bez našich tradícií, spevu, návštev. Situácia pandémie sa nás dotkla a my sme sa museli s touto situáciou vysporiadať. A ešte viac nám to bolo ľúto, keď kostol bol zatvorený, nekonali sa verejné bohoslužby a veľkonočné obrady sme mohli sledovať iba v televízii alebo počúvať v rozhlase. Bola tu situácia, na ktorú sa nedá nejakým zvlášť pripraviť. Ale dnes môžeme povedať, že sme to zvládli. Našou zodpovednosťou a prístupom sme dnes tam, kde sme. Sme v kostole, slávime bohoslužby, vysluhujeme sviatosti, konáme procesie, pripravujeme sa na hody v Brvništi, plánujeme

rôzne iné aktivity a akcie. Hovoríme často, že všetko zlé je na niečo dobré. Naučili sme sa žiť s Bohom vo svojich rodinách, starať sa o svoj duchovný život a hľadať nové spôsoby, ako posilňovať svoju vieru. A to je to dobré, že sme neostali stáť na jednom mieste, ale pracovali sme na sebe a povzbudzovali sa navzájom, boli si blízki a nápomocní. Po týždňoch sme sa vrátili späť do kostolov na bohoslužby, ale nevrátili sme sa späť v čase. Sme silnejší, vážime si viac jeden druhého, máme silnejšiu vieru, vieme, že s Pánom Bohom všetko zvládneme. Chceme využiť túto príležitosť a poďakovať sa starostovi, poslancom a pracovníkom obecného úradu za ich nasadenie v tejto neľahkej situácii a za zvládnutie bezpečnostných opatrení. Modlím sa za všetkých.

Martin Hruška, farár

Pán Boh zaplať za rok pôsobenia vdp. Martina Hrušku v našej farnosti. Želáme mu veľa Božích milostí a sily do ďalších rokov u nás, tešíme sa, že nám ho Pán Boh poslal.

Deti z Papradna a Brvništa s košíčkami lupienkov kvetov sa zúčastnili na „posýpke“ slávnosti Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi. Procesia začínala od amfiteátra ku kostolu.

Farnosť Papradno

V našej farnosti boli 31. mája ustanovení ďalší mimoriadní rozdávatelia svätého prijímania Miloš Zábavčík z Papradna a Ján Čukan z Brvništa.

Pri kostole pribudli kvetinové záhony

Od mája zdobia priestranstvo okolo kostola kvetinové záhony s muškátmi.

Zbierka uterákov pre nocľaháreň

Farská charita Papradno zorganizovala v mesiaci máj zbierku uterákov pre Nocľaháreň sv. Vincenta de Paul v Bratislave. Nocľaháreň funguje už 14 rokov a má kapacitu 200 postelí (v zime 220). Oblečenia a paplónov majú nadbytok, no materiálnu pomoc s uterákmi potrebovali najmä v súvislosti s nutnosťou zvýšených nárokov na hygienu pre ľudí bez domova počas koronakrízy. Počas jedného týždňa sa vo farnosti vyzbierala viac ako stovka uterákov. Všetkým, ktorí sa aj takouto formou pomoci zapojili do zbierky, Pán Boh zaplať!

(zb)

VIVAT PODŽIARAN

Tešíme sa, že si spolu znova zaspievame

Na rok 2020 asi nikto tak rýchlo nezabudne. Aj keď sa nám už teraz ľahšie pozerá na tri náročné mesiace, ktoré sú za nami, a dokážeme o tom už aj vtipkovať, asi len vďaka našej zodpovednosti a celkovému prístupu môžeme byť radi, že to všetko takto dopadlo. Viem, nekrič hop... Nekričím. Ale som rada, že je to aspoň takto a už konečne sa môžeme aj stretávať.

Počas tohto obdobia postupne dopĺňame aj náš krojový či iný inventár, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Ženy majú nové štrimpfle, šijú sa letnice, rukávce, čapce, mužom pribudnú sviatočné košele, brusleky a všeličo iné. Aj nové krpce už visia na plote a čakajú, kedy ich obujeme. Ešte pribudnú rôzne pastierske nástroje a

piesne, ktoré sme ešte doteraz nespievali. Niektoré ťažké, ale tak krásne... Už len verím, že sa nám konečne podarí dostať cez leto do štúdia a nahráť ich, aby zostali uchované aj v takejto podobe. Veď piesní máme navčičených toľko, že ani pripravované dvojCD nebude na všetky stačiť. Niektoré si necháme na inokedy.

Sme veľmi radi, že ako prvé naše spevácke kroky po odmlke viedli na omšu a procesiu na Božie telo. Aj takto sme si pripomenuli dávne časy, kedy veľa ľudí z Papradna chodilo na púť do Frivaldy a horami sa niesli krásne mariánske piesne. Celý podvečer bol zážitkom pre nás všetkých. Ako mi jedna pani povedala: „Pánko to asi s nami vie“. Veru vie.

môžeme zase niečo nové cvičiť. Takže sme oddychovali aj neoddychovali zároveň.

Keď sa pozerám do nášho kalendára, čo sme chceli robiť a kam nás pozvali, akcií by bolo naozaj veľa. Od spievania pašii v kostole, cez vystúpenia na rôznych festivaloch či iných akciách. Na jednej strane je fajn, že sme si trochu oddýchli, ale každému už veľmi chýbali spoločné skúšky, dobrá nálada a vzájomné podpichovanie sa, radosť zo spevu.

O to si teraz viac vážime, že sme sa mohli konečne stretnúť, aj keď najskôr radšej len na amfiteátri. Veď ste možno v posledných týždňoch počuli tie večerné spevy... Aj vďaka tomu, že sme sa dostali k starým nahrávkam, začali sme cvičiť „nové“ staré

Ak všetko dobre pôjde, v lete sa aj na nejaké to vystúpenie vyberieme. Malé stretnutie folkloristov nebude chýbať ani u nás 12. júla, pôjdeme i do Hvozdnice s reprízou nášho hodového programu Z rozprávky do rozprávky. Na stretnutie s piesňou z Papradna sa vyberieme na zámok do Zvolena, kde budeme učiť naše krásne piesne iných folkloristov. A možno aj inde pôjdeme, nechajme sa prekvapiť. Verím, že si už častejšie budeme môcť zaspievať a potešiť nielen seba, ale hlavne vás všetkých. No, a čo na záver? Možno len krátko spomienka Betky Hanajkovej, ktorá nám ozrejmla, ako Podžiaran k svojmu menu prišiel. Tak čítajte...

Všetci dobre vieme, že u nás sa

spievalo vždy a pri každej príležitosti. Radi sa vyhľadávali navzájom takí speváci, ktorým hlasy štimovali. To platilo aj o štyroch ženách, zakladateľkách Podžiaranu: Helene Žilincíkovej, Vilme Šamajovej, Helene Ceconíkovej a Helene Turičikovej. Vďaka nim spoznali náš spev na celom Slovensku. Asi rok po vzniku ženskej speváckej skupiny sa dali dokopy aj chlapi z Podžiaru: Ľudovít Hanajík, Matúš Lališ, Dominik Lališ a Jozef Michalík (starší brat Gašpara Michalíka). Hneď v prvý rok svojho účinkovania si vyspievali 1. miesto na celoslovenskej súťaži. A potom, keď sa k nim pridali Jozef Ov-

seník (prížený do Papradna z Rovného, vzal si za ženu Kamilu Hanajíkovú z Podžiaru), Gašpar Michalík a Milan Šaržík z Křžle, žali ďalšie a ďalšie úspechy. Občas si obe skupiny zaspievali aj spoločne, ale väčšinou vystupovali osve. Mena nemali – boli to speváci z Papradna. Niekedy sa stretávali a po rady si chodili k Ignácovi Lališovi, učiteľovi hudobníkovi. Ten vyriešil dilemu ich názvu takto: „Ale vedz vy, chlapi, šak vy sce šecci s Podžiaru, tak budúce Podžiaranci.“ A odtiaľ už nebolo ďaleko k súčasnému názvu Podžiaran. A tak Podžiaran k svojmu menu prišiel...

Lenka Jandušíková

Na mamy sme nezabudli

V druhú májovú nedeľu sme si cestou obecného rozhlasu spolu so starostom obce a FSK Podžiaran pripomenuli Deň matiek. Myslíme na ne nielen v tento deň, ale snažíme sa o to každý deň v roku, lebo všetky mamy na to v kútiku duše čakajú. Keď sa zamyslíme, prideme na to, že vlastne osudom každej mamy je čakanie. Čakanie na deti. Čakajú na ne v tehotenstve a ešte viac na ich narodenie.

Potom pred škôlkou a pred školou.

Čakajú na ne po večeroch, kým sa nevrátia z diskotéky či z párty. Čakajú na ne, keď sa vracajú z práce, aby mali teplé jedlo.

Ba čakajú na ne aj vtedy, keď už vyleteli z hniezda a založili si svoju rodinu.

Vždy čakajú na svoje deti s láskou, niekedy s úzkosťou, ba aj s hnevom, ktorý ich však prejde hneď, ako ich uvidia a môžu ich objasť.

Ich čakanie vždy sprevádzajú obavy. A preto nedovoľ, aby tvoja mama ďalej čakala. Maj na ňu čas, lebo aj ona potrebuje lásku a občas aj tvoju prítomnosť. Uvedom si, že byť matkou nie je také ľahké, ako to vyzerá. Áno, byť matkou je krásne, ale zároveň veľmi ťažké. Uvedom si, že má o teba strach nielen vtedy, kým si dieťa, ale aj keď si vyrástol a si dospelý. Mama je jedinečné puto, ktoré potrvá, kým bude žiť. Preto, kým otvoríš ústa, aby si ju niekedy súdil, najprv si zahryzni do jazyka, lebo slová sa späť zobrať nedajú. Vráť sa ďaleko do minulosti, spytuj si svedomie a spomínaj... (gb)

Najznámejšie rody v Papradne

Kozáčik

V roku 1770 sa v zozname podaných spomínajú Juraj, Adam a ešte raz Juraj Kozáčik. V roku 1780 Juraj, Štefan a Adam Kozáčik. V roku 1849 bol richtárom obce Štefan Kozáčik. V roku 1855 sú známi Štefan Galvet-Kozáčik a Pavel Kozáčik. V roku 1871 žije v Kotešovej Ján Kozák, ktorý má otca z Papradna. V roku 1874 bývajú Kozáčikovci v Hájnoviech a Križanoviech grunte. Meno Kozáčik nám pripomína ruské slovo kozák/kozáci boli príslušníci vojenskej vrstvy, strážcovia hraníc ruského štátu (a aj prezývka Galvet, u nás Galvot) má ruský nádych. Kozáčikovci bývajú v Papradne dodnes. (Podľa Š. Meliša)

V Papradne žili viaceré rodiny Kozáčikovcov. K nim patrili napr. bratia Ján a Štefan, synovia Jána Kozáčika a Kataríny Turičikovej. Štefan s Paulínou Brezničanovou, prezývanou Šipa, bývali pod farou U Hrncova a Ján s Karolínou Jurčíkovou – Pištoviech na hornom konci v Diškoviech grunte. V Štefanovej rodine sa narodilo päť synov a jedna dcéra. Jeden zo synov sa usadil v Brvništi, druhý v Stupnom a v Papradne zostali Karol, Milan, Anton a aj dcéra, v. Cedzová. Ján mal len dve deti, syna Gašpara a dcéru Helenu, v. Turičiková. V súčasnej dobe po týchto bratoch s menom Kozáčik žije v Papradne len rodina Štefanovho syna Antona (manž. Mária Gablíková + syn) a Mária Balušiková, žena po Milanovi, ktorý zomrel v r. 1977. V tomto roku (1. 1. 2020) zomrel aj slobodný a bezdetný Karol a ešte v roku 1990 Jánov syn Gašpar, tiež slobodný a bezdetný. Ešte jedna zaujímavosť z tejto rodiny: bratia Ján (po ňom aj syn Gašpar) a Štefan celý život furmančili a z furmanskej rodiny pochádzala aj Štefanova žena Paulína Brezničanová.

Ďalšia rodina Kozáčikovcov patrila Františkovi Kozáčikovi a Regine Brezničanovej. František, syn Jána Kozáčika a Karolíny Cupaníkovej, zomrel v roku 1998 a jeho manž. Regina v roku 2007. Mali len dvoch synov – Jaroslava a Františka. Nadaný Jaroslav študoval v Prahe, tu sa oženil a zostal žiť a tu aj mladý zomrel. Druhý syn František patrí k prvým podnikateľom u nás. Žije v Papradne s rodinou.

Štefan Kozáčik so synom Milanom (1986).

K mladšej generácii Kozáčikovcov v Papradne patrí Peter Kozáčik s manž. Ivetou Knapovou a dvoma deťmi. Peter je synom Vojtecha (Béla) Kozáčika a Margity Knapovej. Okrem Petra mali ešte päť detí – Danu, Pavla, Slávku, Janu a Zuzanu. Každé z nich žije v inej časti Slovenska. Vojtechov brat Alojz sa oženil do Jasenice a učiteľka Turičiková, ktorá učí v Papradne, je jeho dcéra. Vojtech a Alojz boli synmi Terézie Kozáčikovej Galvotky.

Kukurdík

Toto meno nemá v Papradne starý dátum. Spomína sa až pred rokom 1800, a to Juraj Kukurda a ešte predtým v roku 1780 Babarík – Kukurda. V roku 1830 žijú v Plešivoviech hoštáku Juraj a Ján Kukurda. V roku 1855 bývajú v dome č. 357 Juraj Kukurda a v dome č. 364 Kukurda bez udania osobného mena. V roku 1874 sú v Plešivoviech hoštáku zapísaní Štefan Kukurda a Vincent Kukurda. Z rodiny Kukurdíkovicov pochádza Vierka Procházková, ktorá v roku 1988 vydala zbierku básní o Papradne PRESVETLENIE. (Podľa Š. Meliša)

Spomínaná V. Procházková je dcérou Matúša Kukurdika a Anny Hodoníkovej. Okrem nej mali ešte ďalšie štyri deti – Jaroslava, Anastáziu, Máriu a Jozefa. Jaroslav žil a zomrel na Kysuciach a Anastázia na Morave. Viera, v. Procházková, a Mária, v. Hlúšková, žijú v Považskej Bystrici, takže v Papradne zostal len syn Jozef. Jeho rodina (manž. Anna Eldesová + traja

synovia) sú v súčasnej dobe jedinou rodinou Kukurdíkovicov u nás. Na svadobnej fotografii Matúša a Anny Kukurdíkovicov vidieť (už sme o tom písali), že ženy v Papradne sa aj po 2. svetovej vojne vydávali v kroji, ale muži sa ženili v oblekoch.

Kurotík, Kurnotík, Kurciník

Kurotík, pôvodne asi Kurot, Kurota. Dodnes sa v Koškovci jedna zaniknutá samota volá U Kurotvo. Toto meno sa k nám mohlo dostať zo Štiavnika, lebo tam bolo rozšírenejšie. V roku 1770 sa v Papradne spomínajú Ján Kurotík a Martin Kurotík, v roku 1780 Kurotík Matej a Kurotík Štefan. Potom sa toto meno tratí, po roku 1800 málo objavuje, až mizne načasť.

Kurciník – toto meno sa vždy spájalo s inými menami. V roku 1874 sa v Hodoňoviech hoštáku spomína Ondrej Kurciník – Ša-

maj a v roku 1885 Imrich Kurciník – Čahoj. Pôvodne toto meno znelo asi Kurcina. Na hornom konci obce stála kedysi chalupa zvaná U Kurucvo. Meno Kurucík je zachytené aj písomne. Jeho prvý nositeľ sa mohol zúčastniť kuruckých vojen (1703 – 1708) a možno bol aj Papradňan. Jeho prezývku Kuruc – Kurucík preformovali na Kurucina – Kurcina – Kurciník. Toto meno sa od nás vytratilo.

Kurnotík – pôvodne Kurnot, Kurnota a písali sa aj Kurnocik. Meno nie je veľmi staré. Spomína sa až okolo roku 1800. V roku 1848 býval v dnešnej osade Dolná Podhúboč, zvannej tiež U Kurnotvo, v dome č. 367 Matej Zigo – Kurnotík. Jeho ženou bola Tereza Zreničiková. Tamtiež v roku 1876 býval Štefan Kurnota a Mária Brezničanová, v roku 1882 Ján Zigo – Kurnot a Katarína Števérová. V roku 1885 tu žili až dve rodiny: Štefan Zigo s Máriou Brezničanovou a Jozef Zigo s Máriou Daniškovou. Mali viacero synov, ale všetci sa rozišli do sveta. Jeden sa usadil v Jasenici, druhý v Považskej Teplej a ďalší v Papradne, v dedine. Ostali tam len ženy Kurnotky s prezývkou Kukurica. Najznámejšia z nich bola Anna Kurnotíková, ktorá bola babuľou (pôrodnou babou). Kurnotovie chalupa bola veľmi stará, podľa nálezu mincí postavená pred rokom 1800. Ešte pred Kurnotmi v nej bývali Židekovci. V roku 1950 ju zbúrali. (Podľa Š. Meliša) Mená Kurotík, Kurnotík a Kurciník sú si veľmi podobné a pravdepodobne vznikli od slova kuruc. Je zaznamenané, že Rákociho vojaci – kuruci sa pred definitívnou porážkou pri Trenčíne v roku 1708 pohybovali po celom Považí. Nález Rákociho mince pri dome Ignáca Badača na hornom konci svedčí, že sa mohli dostať aj do Papradna.

Manželka Matúš a Anna Kukurdíkovi.

Š. Meliš v svojej knihe Mince v základoch domov o tom píše: „František Rákoci, sedmohradské knieža, povstal proti Habsburgovcom. Jeho povstanie trvalo v rokoch 1703 – 1708. Obsadil celé Slovensko. Razil aj vlastné peniaze, medené, tzv. libertáše. Poltury v hodnotách 1, 10, 20 poltura. Rákociho vojska sa volali Kuruci. Možno s ním bojovalo aj niekoľko Papradňanov. V obci ešte donedávna trvala prezývka Kuruc. Isté ženy nazývali kurucky. Libertášmi sa zaiste platilo i v Papradne a v celom okolí až do Rákociho porážky v roku 1708. Zatiaľ mi je známy nálež Rákociho mince len jeden. Určite ich bolo v Papradne viac...“ Kým meno Kurotík sa z Papradna vytratilo dávno, s menom Kurciník sme sa ešte v minulom storočí stretali bežne. Napr. jedna letná osada v Cisovej sa volala U Kurcinvu a ešte po 2. svetovej vojne mal Štefan Kurciník zapísaný trvalý pobyt za samote, ktorá sa nachádzala nad Dolinkou (pod Mäčiarovou). Chalupu po ňom kúpili Bašovci. Meno Kurnocík trvá v Papradne dodnes. Jozef Kurnocík (1928 – 1994) a Františka Majšíková (1927 – 1995) mali päť detí – Máriu, Jána, Helenu, Kamilu a Jaroslava. Mária je v Modre, Helena, v Černošíkovej, a Kamila, v Pavlíkovej, žijú v Papradne a Jaroslav vraj býva aj nebýva v Papradne. Syn Ján s Máriou Zábavčíkovou vychovali štyri deti, synov Marka a Petra a dcéry Moniku a Silviu. Ján zomrel mladý v roku 1998 a z detí žije v Papradne len jedna vydatá dcéra. V rodinnom dome zostala bývať sama Jánova manž. Mária. Ďalšia rodina Kurnocíkovcov, ktorá žije v Papradne, patrí prisťahovanému Miloslavovi Kurnocíkovi (M. Balušíková + tri deti).

Kuko, Kukaník

V Plešivoviech hoštáku bývali kedysi Kukovci. V roku 1830 sa tu spomína Ján Kuko – Babjarík, ale aj Štefan Kuko. V roku 1855 Gašpar Kuko a v roku 1874 Anton Kuko. Okolo roku 1930 syn chudobnej Johanky Kukovej študoval za kňaza, ale nakoniec sa stal profesorom. Jeho matka sa z toho vraj zbláznila. Oženil sa s učiteľkou Vilmou Turičíkovou (Taldzíkovou) z Papradna a učil v Novom Meste nad Váhom. Kukovci sa z našej obce vytratili – zanikli.

Kukaník bola možno len prezývka odvodená od mena Kuko. V Kováčoviech grunte bola jedna chalupa, ktorú nazývali U Kukanov. Podľa spomienok tu ešte za Uhorska býval istý Kukan. Bol ženatý. Raz ráno odišiel za prácou, ale niečo si zabudol, a tak sa vrátil domov. Na svojej žene našiel suseda Gera. Stiahol ho z nej a na mieste zabil. Za vraždu si odsedel veľa rokov. Keď ho prepustili, vrátil sa domov a začal kradnúť. Okrádal chudákov. Bral všetko, čo mu prišlo pred oči. Súkno, hune, odev, obuv, hrnce, vlnu, ale najradšej solenú slaninu. Tú mávali vtedy ľudia uskladnenú v geľatách na povale. Kukan kradol vo všetkých blízkych dedinách, ale najradšej chodil do Stupného na slaninu. Dlho trvalo, kým ho Stupňania pristihli. Na úteku ho chytili až navrchu Žeravice. Keď ho v zápase premohli, zviazali ho, na prirodzenie uviazali žinku a stiahli ho ako kus dreva dolu pod skalný zráz. Tam ho dobili železným kolom, akým sa kedysi prebíjali diery do zeme pre ostrvy. Na Stupňanov potom dlho vykrikovali, že sú Kukaní. Meno Kukan – Kukaník sa z Papradna vytratilo. (Príhodu zapísal Š. Meliš)

Magda a Ambro Balušíkovci

PAPRADNO KEDYSI a DNES

Rozhľadňa na Stratenci a pamätník Tri kríže

Každý rok sa na Stratenci pri Troch krížoch v Javorníkoch konajú medzinárodné stretnutia Moravákov a Slovákov, aby si pripomenuli udalosti z konca 2. svetovej vojny a aby si uctili pamiatku padlých vojakov, ktorí bojovali za našu slobodu.

Oslavy pri Troch krížoch na Stratenci začiatkom 80. rokov 20. storočia.

Oslavy pri Troch krížoch na Stratenci pred pár rokmi.

Oslavy v súčasnosti

Z dôvodu pandémie koronavírusu tento rok položili vence k pamätníku na Stratenci iba starostovia obce Papradno, Horná Mariková, primátor Pov. Bystrice a riaditeľ nemocnice v Pov. Bystrici.

Rozhľadňa na Stratenci má nový šat

Na vrchu Strateneč v Javorníkoch vo výške 1 055 m. n. m. sa od roku 2008 týči rozhľadňa. Z nej je možné obdivovať nielen okolitú prírodu, ale poskytuje aj krásne výhľady na moravskú (vrcholy Hostínsko-vsetínskej hornatiny a Moravsko-sliezskych Beskyd) a slovenskú stranu (Javorníky, Strážovské vrchy, Súľovské skaly a Malá Fatra). Extrémne poveternostné podmienky sa podpísali na jej stav natoľko, že musela byť uzatvorená pre verejnosť. V máji 2020 pri príležitosti 75. výročia ukončenia II. svetovej vojny sa z rozpočtu obce Papradno podarilo rozhľadňu kompletne zrekonštruovať tak, že opäť plnohodnotne plní svoj účel. Červený smrek je z obecných hôr, odbornú robotu perfekte zvládol Vladimír Bašo s Miroslavom Burdejom a jeho synovcom Jurajom. Fyzicky pri výmene drev pomohli dobrovoľní hasiči. (zb)

Počas opravy.

Po oprave.

ETELA A TOMÁŠ JANÁČI

Niektoré fotky majú svoj príbeh. Svojho času som písal o mojom kamarátovi zo starých čias Károlovi Havajčiném. (Polazník č. 4/2014) Písal som o ňom ako o človeku vo vysokom veku a okrem iného som tam spomenul chalupu jeho starých rodičov u Havajvo nad Šamajkou smerom na Javorník. Po publikovaní ma oslovila moja kamarátka z Podjavorníka, ktorá tiež publikuje staré spomienky z Podjavorníka v Polazníku aj inde a nezištne mi posunula fotku „s príbehom“, aj keď tento príbeh mohla vyrozprávať sama. Fotografia je niekedy z obdobia štyridsiatych rokov minulého storočia. V šiltovke je na nej spomínaný Károľ Havajčín (Karol Janičík) ako možno 10 – 12-ročný chlapec a Etela a Tomáš Janáči, manželský pár učiteľov, ktorí vtedy pôsobili v škole Podjavorníkom.

Starý učiteľ Brychta s manželkou, ktorí boli Česi, museli odísť po vzniku Slovenského štátu niekedy koncom roku 1939. V roku 1939 tu krátky čas pôsobila ako učiteľka pani Daubnerová. Učiteľia Etela a Tomáš Janáčov nastúpili do školy Podjavorníkom asi začiatkom roku 1940 a pôsobili tu do roku 1949, takmer 10 rokov.

On pochádzal z Devínskej Novej Vsi pri Bratislave a ona z dedinky Kalinovo pri Lučenci. Sem ich poslali na tzv. umiestnenku, ako sa to vtedy robilo, lebo učiteľov bolo málo.

Podľa pamätníkov to vraj boli prví učiteľia v škole Podjavorníkom, ktorí automaticky nepoužívali bitku ako pracovný nástroj pri výchove žiakov. Aj keď zas by sme klamali, keby sme tvrdili, že pán učiteľ Janáči občas nezbedníkov nevyšticoval a niekedy nepoužil palicu. Ale ako vravieval, robil to len v „nevyhnutných prípadoch“. Žiak, ktorý niečo vyvedol, si sám išiel vyrezať liesku a ňou potom dostal. Učiteľ Janáči hovorieval, že to preto, aby to bolo dobrovoľné a demokratické...

Žiaci, ktorých vtedy učili, do konca svojho života na nich spomínali s úctou a láskou. Aj teraz ešte žije niekoľko pamätníkov, čo mi poskytli informácie, ktoré by som inak nemal šancu získať. Okrem výučby klasických predmetov učili žiakov aj praktické veci a snažili sa aktivizovať Podjavorníkom aj akúsi formu spoločenského života. Škola bola v tých časoch takým spoločenským kultúrnym centrom Podjavorníka.

Do školy tu v tých časoch chodili nielen deti, ktoré mali Podjavorníkom trvalé bydlisko, ale od jari do jesene aj deti, ktoré s rodičmi v podjavorníckych osadách a samotách bačovali. Preto učiteľov poznali nielen v Papradne,

ale aj v Brvništi či Stupnom, aj keď dolu v doline nikdy neučili.

Pamätníci spomínajú, že okolo školy bolo vždy veľa ovocných stromov, ktoré nasadili aj predchádzajúci učiteľia. Pán učiteľ ich opatroval a udržiaval, možno strihal, orezával a štepil, keď bolo treba, a učil to aj žiakov z Podjavorníka. Bol to, vravia, prvý učiteľ, ktorý učil, ako pestovať a štepiť ovocné stromy, a mnohí žiaci si vraj túto schopnosť zachovali. Pani učiteľka zas mala za školou niekoľko záhonov s kvetmi a učila dievčence, ako ich pestovať. Dovtedy sa o pestovaní kvetov Podjavorníkom veľa nevedelo. V jeseni, keď chlapci obrali úrodu z týchto stromov, Etela kúpila papierové sáčky a každému žiakovi nadelila rovnako ako vlastným deťom. Mali takú unikátnu vlastnosť dovtedy tu nevídanú, že vôbec neuprednostňovali svoje vlastné deti, ale aj cudzie deti brali rovnako ako svoje.

Keď pán učiteľ na jar postavil máj, bola to veľká sláva a veľká udalosť. Predtým Podjavorníkom takúto tradíciu so stávaním mája nepraktizovali, vraj oni boli prví, čo s týmto zvykom začali. Pani učiteľka upiekla veľký okrúhly koláč, nahrubo ho potre-

Vľavo Tomáš a Etela Janáčovi, vedľa ich deti Dáša a Vlado, vpravo v šiltovke Karol Janičík medzi svojimi súrodencami Máriou a Adamom.

la lekvárom, do stredu dala cukríky a deti súťažili, kto sa prvý k cukríkom prehrzyje.

Neopakovateľným počinom, ktorý na dlhé roky hlboko zarezonoval medzi ľuďmi nielen Podjavorníkom, ale aj v dedinách v doline, bolo nacvičenie divadelných predstavení. Naskúšali dve hry: Kamenný chodníček a Gazdiná Roba, ktoré sa hrali aj u Bednára v krčme v niekoľkých reprízach. V hrách hrali nielen niektoré deti zo školy, ale aj kopa dospelých ľudí z Podjavorníka. Náš tато, vtedy možno 25-ročný muž, údajne hral akéhosi žebrača a jeho prevlek bol taký uveriteľný, že naša najstaršia sestra, ktorá mala vtedy 3 či 4 roky a ktorá sa v roku 2019 dožila 80-ky, keď ho uvidela na improvizovanom javisku v strede medzi divákmi, sa srdcervúco rozplakala na celé improvizované hľadisko naokolo.

Pamätníkom, najmä dievčatám, navždy utkvela pani učiteľka

Etela ako vzor morálnosti a odvahy. Zaujala ich svojou pokorou a tým, že sa nad nikoho nevyvyšovala. Poznala tiež mnohé „babské“ recepty, pomocou ktorých sa ľudia svojpomocne liečili, čím si získala vysokú vážnosť a autoritu u mnohých ľudí tej doby z Podjavorníka. Radila pri chorobách a vysvetľovala, ako ich liečiť.

Zaujímavosťou bolo, že ona ako žena chodila pešo na nákupy do Papradna. Po vyučovaní sa vydala na nákup do dediny a do večera sa otočila s plným rukšakom potravín. Niekedy ju vraj zastavili partizáni, prehľadali, skontrolovali ruksak. Možno, či nenesie nejakú depešu, alebo zbrane, ale keď im vysvetlila, kto je, vždy ju pustili. Ona sa však nebála a nabudúce išla znovu. Jej správanie bolo príčinou toho, že z jej žiakov vzišli z Podjavorníka prvé učiteľky, ktoré išli študovať učiteľstvo práve preto, že chceli byť ako ona.

Takže suma sumárum. Milí Tomáš a Etela, čo ste už asi alebo asi určite v učiteľskom nebi, a milí pamätníci, čo ste sa o nich so mnou rozprávali, prepáčte mi, že mi to tak dlho trvalo, lebo „materiály“ o nich nosím v hlave a vo fasciklí „rozpracované veci“ už niekoľko rokov. Ale jednoducho asi musel dozrieť čas... Nech mi však zas slúži na ospravedlnenie, že lepšie neskoro ako nikdy...

J.Trulík

Opravená studnička na Křžli.

Horskými chodníkami

Tam, kde sa končili cesty, začínali sa chodníky, aby sa ľudia dostali k svojim obydliam a roliam. Neslúžili na turistiku, ale spájali vzdialené lúky, pastviny a studzianky. Pod Javorníkom bolo takýchto chodníkov v minulosti veľa. Lúky a hory boli nimi popretkávané. Cez medze boli šikmo (krížom) upravené. Najdlhšie viedli na Javorník, odkiaľ sa často rozliehal krásny spev, ktorý bolo počuť po okolitých horách. Spev radi počúvali aj Moravčiči (tak nazývali ľudí, ktorí bývali na Morave) a tí neraz požiadali ženy, aby ešte zaspievali. Gazdovia z okolitých usadlostí tam odchádzali zavčas rána s nakovanými kosami, aby ručne pokosili lúky. Spievali si pieseň: „Mám ja kosu, kosičku, mám ja kosu ostrú, ...“ Pokosenú trávu rovnomerne roztriasli, aby lepšie preschla. Ďalšie dni ju chodili ženy prevracať, osúšať, hrabať a pri tom rady spievali. Suché seno naviazali do batohov, aby ho na chrbte kľukatými chodníkmi doniesli až domov.

Z Javorníka dolu k rieke a potom hore kopcom (bokmi) až na Kížel. Naviazať správne batoh bolo umenie. Na rozprestretú rohovú plachtu sa rozložito naukladalo seno aj do výšky dvoch metrov, stiahlo sa povrazmi, zvanými švonce, a pevno sa zaviazalo. Švonce boli vyrobené z utkaných pevných pásov alebo spletených povrázkov v podobe vrkočov. Boli prísité na štyri rohy plachty a museli byť dlhé, aby sa čo najviac sena naviazalo. Aby sa takýto batoh dobre niesol, bol stiahnutý pevným štrančkom so slučkou. Hotový batoh učesali hrabľami a chúpek sena, čo načesali, sa vložil medzi batoh a chrbát v krížovej oblasti. Hovorilo sa mu podritek.

Popod uviazaný uzol štranku bolo treba prepchať hlavu, aby bol štranek cez plecia, a potom vstať a kráčať. Na bezpečných miestach sa dalo odpočinúť, napr. na veľkej medzi sa oprieť aj s batohom na chrbte. Uzol na štranku bol tak zaviazaný, že v prípade nebezpečia sa potiahol jeden koniec štranku a pevné zovretie povolilo.

Takéto veľké batohy nosili ženy v miernom predklone, jednou rukou držali konce štranku a v druhej ruke hrable. Hlavu im ani nebolo vidieť, iba nohy poniže kolien, ako keby sa rad batohov pohyboval sám. Pod takou ťarchou si tíško šepkali modlitby.

V blízkosti domov pomáhali sušiť a hrabať seno aj deti. Tie menšie volali: „Mama, babka, kde ste? Vidím vám len čižmy.“ Všetci si navzájom pomáhali.

Sena museli nasušiť veľa a správne ho uskladniť, aby cez zimu mali čo dať za rebriny dobytku. Zvyšky sena použili ako podstielku, ktorú nasypali na drevené mosnice, aby zvieratá ležali v čistom.

Elena Počiatková

Ako žabka Rosnička spadla z rebríčka

Spadla vám raz malá žabka Rosnička z rebríka, odlomila si kúsok nechtíka.

Teraz plače, narieka: „Ojojój, kde si nechtík môj?“

Skáče zajko okolo, veru mu to nedalo:

„Prečo plačeš, Rosnička? Plné síz sú tvoje očičká.“

Ona na to: „Neudržím sa ja na rebríku kvôli môjmu zlomenému nechtíku.

Ako sa ja budem po rebríku šplhať a počasie pre vás predpovedať?“

Uľútilo sa zajkovi Rosničky, lenže ako pomôcť, keď nechtík je taký maličký?

„Neplač, nesmúť. Ja na chvíľku odbehnem, múdru sovu na radu sem dovediem.“

Rozbehne sa po les zajko milý,

lenže kde nájde sovu v tejto chvíli?

Spomenie si ale vtom, že má sova domček tu v lese pod dubom.

Pri domčeku rozmýšľa: ale veď teta sova cez deň spí,

ak ju zobudí, čo si o ňom pomyslí?

Zaklopká on na domčeku na vráta,

vtom z okienka vykukne teta sova ospatá.

„Kto to na vráta mi búši, až ma z toho bolia uši?

To ty, zajko nezbedný, či nevieš, že ja cez deň spím?“

„Nehnevaj sa, múdra teta sova, že ťa budím, keď ty spíš!

Po súrnu radu prišiel som, hneď to posúdiš!

Nešťastie žabke Rosničke sa stalo asi, veď nechtík maličký zlomila si.“

Veru pravdu zajko má, predpoveď počasia od Rosničky pre zvieratá je vec závažná.

„Počkaj chvíľku, zajko ušatý!“

Nemá sova času na šaty, oblečie si starú kabanicu a domček zamkne na petlicu.

Po lese sa ponáhľajú, kopu zvierat postretajú.

Stretnú aj veвериčku, čo si huby suší napichnuté v kríčku.

„Veď každá rada je tu dobrá,“ vraví teta sova.

„Veverička, poď ty s nami, pomôžem ti potom ja s hubami.

Rosničke, čo nám počasie predpovedá, na rebríček sa vyliezť nedá.“

Idú ďalej po lese, stretnú ježka, čo do brlôžka jabĺčka si nesie.

„Ježko Pichliačik, poď s nami, ak máš času čo len za máčik.“

Po lese hneď za rána, rozniesla túto správu o žabke straka rapotavá.

Hneď nato zakrátko ponáhľala sa pomôcť žabke kde-aké zvieratko.

Dozvedel sa o tom i slimáčik, čo na chrbte si domček nosí.

„Počkajte na mňa, zvieratká,“ on prosí.

Sova hneď vyhutuje, ako ježkovým pichliačom nechtík žabke zaštopkuje.

Ihličku by veru mali, no nitku by v lese darmo hľadali.

Ale prišli i pavúčikovia malí, do tkania nitky sa hneď dali.

Utkali veru nitky hodný kus: „Prišit' nechtík, teta sova skús!“

Je to veru bieda, nechtík sa žiadno prišit' nedá.

Zvieratká len vyhutujú, ako uplakanej žabke pomôcť majú.

Vtom sa pohne krík, to prišiel konečne aj slimáčik.

Keď popadne dych: „Prilepíme žabke ten nechtík!“

Kde však zobrať lepidlo, čo by žabke pomohlo?

Slimáčik hneď rečie: „Lepidla ja plný domček mám, žabke z neho rád dám.“

Veru aj tak urobili, nechtík žabke slimáčikovým lepidlom zalepili.

Na slniečko dali žabke nožičku, nech osuší sa zalepený nechtík trošíčku.

Žabka v očkách slzičky už nemá, na zvieratká sa milo usmieva.

Nato teta sova posmeľuje Rosničku, nech vylezie po rebríčku trošíčku.

Žabka neváha ani chvíľočku a už aj smelo lezie po rebríčku.

Všetky zvieratká veľkú radosť majú,

lebo od žabky Rosničky sa dobré správy o počasí dozvedajú:

„Že slniečko vraj celý týždeň bude hriať, zlého počasia nemusia sa báť.“

Pre svoje vnučky napísal Jozef Bašteš

ŠKOLA ŽIVOTA

„Počuješ ma?“ spýtala som sa žiačky.

Žiačka súhlasne pokývala hlavou a odpovedala slovom áno.

„Ja ťa vidím, ale nepočujem, čo hovoríš. Nemáš zapnutý zvuk. Klikni si vľavo dolu na mikrofón,“ inštruovala som ju, aby sme sa počuli.

Všetko je raz prvýkrát

Toto je len jeden z problémov, ktoré sme so žiakmi riešili, keď sme sa chceli vzdelávať cez internet. Každý začiatok je ťažký. Nebolo tomu inak ani teraz, keď sme museli vyučovanie počas karantény prispôbiť našim podmienkam. V rámci možností žiakov i vyučujúcich. Niektorí učitelia posielali žiakom zadania a úlohy na e-maily alebo internetovú stránku školy, iní zase vyučovali online cez internet prostredníctvom video konferencie ZOOM. Ja som bola jedna z tých, ktorí si zvolili druhú možnosť, pretože som si nevedela predstaviť, že by som so žiakmi celkom stratila kontakt. Nevedela som, ako dlho bude karanténa trvať, a ani to, či sa so žiakmi ešte vôbec do konca školského roka uvidíme 'naživo'.

Pero a papier nestačí

Keď sa na to pozriem z druhej stránky, je vôbec možné naučiť žiakov anglický jazyk bez toho, aby počúvali a komunikovali? Ak sa chcete naučiť akýkoľvek cudzí jazyk, prvoradá je slovná zásoba, výslovnosť slov a porozumenie. Gramatika je v tomto prípade až na druhom mieste. Určite by nikoho z nás nebavilo každý deň vypracovávať len gramatické cvičenia. Učenie nemá byť drill, ale určitým spôsobom aj zábava. Lebo všetko to, čo sa naučíš s radosťou, nikdy nezabudneš.

Kde je vôľa, tam je cesta

Keďže som nemala ani ja, nie to ešte žiaci, skúsenosti s netradičným online vyučovaním, musela som si najskôr sama naštudovať, ako vyučovanie cez internet funguje, aby som vedela dať svojim žiakom pokyny a inštrukcie. Individuálne, každému jednému, ktorého som vyučovala. Zvládli to všetci, niektorí dokonca aj za pomoci rodičov. Takže sa neučili len žiaci, ale niečo zachytili aj ich mamy a otcovia. Všetko sa dá, len treba chcieť.

Nový, netradičný spôsob vyučovania

Online vzdelávanie prebiehalo podľa upraveného rozvrhu na určitý počet hodín pre každú skupinu. Žiaci sa museli zúčastňovať vyučovania, ktoré nebolo možné bez pripojenia do video konferencie ZOOM a webkamery, museli sa zapájať do všetkých aktivít, mali aký-taký kontakt so spolužiakmi a učiteľkou, no všetci sme sa utvrdili v tom, že osobný kontakt nič nenahradí. Dokonca ani internet. Bol zážitok sledovať na obrazovke všetkých rodičov, súrodencov i starých rodičov, ktorí boli zvedaví, ako prebieha vyučovanie cez internet.

Spolužiačka z Talianska

Okrem našich žiakov máme v triede ešte aj Franceschinu - žiačku žijúcu v zahraničí. Býva v Taliansku, v jednej z európskych krajín najviac postihnutých koronavírusom. Keďže vyučovanie u nich počas karantény vôbec neprebíhalo, učila sa aspoň so slovenskými žiakmi. Nielen ona, ale aj jej mama boli šťastné, že mohli absolvovať vzdelávanie spolu s nami a vidieť spolužiakov aspoň na obrazovke.

Domáce vyučovanie počas karantény

Takmer štvrt' roka sa žiaci vzdelávali len doma. To je viac než trvajúce letné prázdniny. Žiaci nemuseli vstávať do školy, nemuseli sa nikam ponáhľať, mohli zostať v domácom oblečení. Zo začiatku však museli zostať len doma, nemohli nikam ísť. Naskytla sa im tak otázka, čo so všetkým tým voľným časom. Ako mi sami povedali, niektorí sa nudili až tak veľmi, že pomáhali rodičom s domácimi prácami, varili, piekli, umývali riad. Dokonca aj chlapi.

Nečakané prekvapenie

Prvý jún – Medzinárodný deň detí je pre všetkých žiakov jedným z najkrajších dní v roku už len preto, že sa neučia. Nemohla som ich o tento pocit pripraviť. Aj my sme predsa raz boli deťmi, a tak málo nám stačilo ku šťastiu. Do e-mailu som žiakom napísala: „Príďte si učebnice, zošity, pracovné zošity a písacie potreby. Najskôr budeme mať triednickú hodinu, potom anglický jazyk a biológiu. Ak bude priaznivé počasie, pôjdeme aj von. Oblečte sa športovo. Teším sa na vás. Triedna.“ Žiaci postupne prichádzali do triedy, boli šťastní, že sa vidia, že sa môžu konečne osobne porozprávať s kamarátmi, ktorých dlhý čas nevideli, a boli radi, že nemusia v triede nosiť rúška. Po aktivitách, ktoré som mala pre nich pripravené, som im oznámila, že sa nebudeme učiť a že pôjdeme von. Mali ste vidieť tie nefalšované úsmevy na ich tvárach! Tieto krásne momenty máme zaznamenané aj na fotografiách, ktoré si budeme po rokoch prezeráť v našej vlastnoručne vytvorenej triednej kronike, a vďaka nim na tento deň určite nikdy nezabudneme.

Pomaly ďalej zájdeš

Všetko okolo nás sa akosi spomalilo. Začali sme všetok svoj čas, aj ten voľný, venovať svojim deťom, začali sme si viac vážiť spoločne strávené chvíle so svojou rodinou. Zrazu sme si našli čas na všetko, čo sme nikdy predtým nestíhali. Veľa vecí sme si uvedomili a vo svojom živote sme si určili priority. Bola som milo prekvapená, ako to všetko zvládali nielen žiaci, ale aj ich rodičia popri všetkých povinnostiach, ktoré doma mali. Boli žiakom nápomocní, venovali sa im, zdvorilo so mnou komunikovali. Išli príkladom svojim deťom. Neučme sa pre školu, ale pre život

Toto obdobie dalo nielen mne, ale určite aj všetkým ostatným veľa nových skúseností a zážitkov. Naučili sme sa byť viac trpezliví, viac počúvať druhých, venovať im našu pozornosť. Poučili sme sa aj zo svojich vlastných chýb a sme radi, že je to už za nami. Verím, že navždy. Opäť sa tak potvrdilo, že nikto učený z neba nespadol. Učíme sa predsa celý svoj život.

Mgr. Denisa Macošincová,
učiteľka ZŠ s MŠ Papradno

Divadlo Zajko Zdravko v materskej škole

Učiteľky materskej školy sa na chvíľu premenili na zajka, medveďa, myšku a Danku Vranku. Nacvičili pre deti divadlo plné humoru a rád, ako sa zdravo stravovať, ako si správne umývať ruky a byť čo najviac na čerstvom vzduchu. V období plnom chrípky a vírusov sa deti dozvedeli, aké je dôležité byť doma a nechodiť do veľkého kolektívu ľudí, keď niekto ochoríe.

Zvedavá Danka Vranka a zvieratká z lesa dali deťom a tak trochu aj ich rodičom domácu úlohu, aby deti jedli čo najviac zeleniny a ovocia a obmedzili sladkosti.

Kolektív MŠ

Ocenení deviataci

Čestné uznanie udelil starosta obce žiakom: *Samielovi Šaržíkovi, Petre Repiskej a Šimonovi Levčíkovi.*

Absolventi 9. ročníka s triednou učiteľkou A. Turičikovou.

Pod'akovanie

Vážení rodičia,

touto cestou by sme sa chceli srdečne poďakovať vám, ale aj ostatným rodinným príslušníkom a všetkým, ktorí v čase prerušenia vyučovania počas mimoriadnej situácie spôsobenej vírusovým ochorením COVID-19 venovali svoj čas, úsilie a pomoc žiakom našej školy pri ich domácej výuke.

Nebolo to jednoduché obdobie pre nikoho z nás. Bez vašej ochoty, ústretovosti a obetavej pomoci by sme nemali možnosť tak plynule pokračovať v práci a úspešne ukončiť školský rok.

Vážime si to, ešte raz ďakujeme a prajeme vám veľa radosti z pokrokov, ktoré vaše deti urobili, a z výsledkov, ktoré dosiahli. Veľkú zásluhu na tom máte aj vy.

Vedenie školy a celý učiteľský zbor

Koniec školského roka 2019/2020

Korona ustupuje, obmedzenia sa uvoľňujú, ľudia sa tešia. A teší sa aj naša škola, ba doslova ožila, lebo je opäť s deťmi. Deti sa na návrat do školských lavíc naozaj tešili, veď sa nestretli od 13. marca. Počas tohto obdobia sa stretávali pri online vyučovaní, niektoré si navzájom volali, ale to všetko nebolo ono. Vo štvrtok 25. júna sa všetky triedy naplnili deťmi. Rozhovorom nebolo konca, každý sa chcel porozprávať s každým, chcel sa pochváliť aj posťažovať, chcel prehodiť zopár viet s pani učiteľkou, veď aj tá patrí do ich školskej rodiny. Po prvom návale rečí nasledovali skutky a činy. Niečo si zopakovali, gumovali a lepili učebnice, potom prišli na rad lavice, skrine, steny. Učebnice na nový školský rok žiaci dostanú až v septembri.

Deti sa každoročne tešia na školskú akadémiu. Každá trieda si pripraví nejaký zaujímavý alebo vtipný program, pani riaditeľka ocení úspešných žiakov, pán starosta odovzdáva cenu starostu najúspešnejšiemu žiakovi 9. triedy. Deviataci sa vždy so slzami v očiach rozlúčia spomienkovou prezentáciou s triednou pani učiteľkou a ostatnými pani učiteľkami a pánmi učiteľmi. Tento rok zostali všetci sklamaní. Nielen žiaci, ale aj učiteľia. Školská akadémia, na ktorú čakali celý rok, sa nekonala. Predposledný školský deň sa deťom tiež nevydaril tak, ako si predstavovali. Mali naplánované pohybové hry v prírode, no počasie ich tesne pred odchodom na ne nemilo prekvapilo. Prišla búrka a všetci sa museli vrátiť naspäť do tried.

Tri školské dni žiakov 6. – 9. ročníka, ba aj mesiac, ktorý strávili mladší žiaci v škole, ubehli ako voda a v utorok 30. júna kráčali, tak ako každý rok, vyobliekaní s kyticami v rukách najskôr do kostola na ďakovnú svätú omšu a potom pred budovu školy prevziať si vysvedčenia. Známkami dostali za prospech z obdobia pred prerušením vyučovania, za vypracované domáce úlohy, ktoré pravidelne posielali učiteľom a za účasť i aktivitu na online vyučovaní. Učivo, ktoré nebolo prebraté počas prerušenia vyučovania, sa presúva do vyššieho ročníka, tak sa s ním žiaci určite stretnú. A potom už dali deti škole dovidenia a vykročili za novými prázdninovými dobrodružstvami. Deviataci sa rozlúčili s pani učiteľkami a pánmi učiteľmi tento rok netradične pred školou. Nech sa im len darí a nech všetkým deťom prázdniny prinesú veľa šťastných dní.

Ale škola posledného júna nezatvorila svoje brány celkom. Organizuje pre žiakov 1. - 4. ročníka letnú školu v termíne od 6. od 10. 7. 2020 v čase od 8:00 do 15:30 hod.

Cieľom letnej školy je pomôcť vyrovnáť rozdiely vo vedomostiach a zručnostiach žiakov, ktoré vznikli alebo sa prehĺbili v dôsledku prerušeného vyučovania v školách.

Súčasťou aktivít letnej školy bude aj podpora tvorivosti a iniciatívnosti, hodnotovej výchovy a čitateľskej, matematickej, informačnej a prírodovednej gramotnosti, ako aj analytického a kritického myslenia.

Strava bude zabezpečená v školskej jedálni.

A ešte oznam pre rodičov detí navštevujúcich MŠ: MŠ bude v prevádzke od 1. júla do 7. augusta 2020.

Papradno, do tohoóó!

Už dlhé roky počuť tento pokrik z futbalového ihriska v Luhoch. Len túto jar ešte nezaznel. Ale všetci skalní TJ Žiar Papradno dúfajú a veria, že sa ozve čo nevidieť. Veľmi intenzívne pokrikovanie sa nieslo z ihriska už v 40., 50. či 60. rokoch minulého storočia. Nedeľné futbalové zápasy, to bola jedinečná spoločenská udalosť v živote Papradna. Keď ľudia prišli z kostola a naobedovali sa, či pršalo, či svietilo slnko, celé rodiny a početné skupiny chlapov sa ponáhľali na futbal, len aby si chytili čo najlepšie pľac. A divákov sa tu každú druhú nedeľu zišlo neúrekom. Niektorí prichádzali s trúbkami, rapkáčmi, pokrievkami, zvoncami a tí, čo si neprinesli nič, spoliehali sa na svoj hlas a potom v pondelok ani necekli. Kým nebolo ihrisko oplotené, dvaja muži chodili kolom dokola ihriska a vyberali do krabičky vstupné. A boli aj takí diváci, čo sa nenápadne vzdaľovali od výberčích, len aby nemuseli zaplatiť 2- 3 koruny. Na ihrisku sa zišlo aj 300 – 400 ľudí, niektorí veru aj potúžení alkoholom. Už pred zápasom to na ihrisku hučalo, revalo, rachotilo, zvonilo... Niet divu, že mnohí súperu mali obavy prísť do Papradna. Keď sa zápas vyvíjal v prospech domácich, všetko bolo v poriadku. Eufórii nebolo konca, diváci skandovali mená hráčov, spievali, držali sa okolo krku, hrdé výkriky sa niesli priestorom. Ak sa im nedarilo, to bola voda na mlyn pre nadávky, nenávisť, rozčúlenie sa do nepríčetnosti, slovné hádky, ba aj pre bitky. Fanúšikovia nadávali na súperu, na svojich, na rozhodcu. Toho častokrát museli domáci funkcionári chrániť vlastnými telami pred rozzúreným davom. A aj súperov. Tí sa neraz ani neprezliekli, vbehli do autobusu a uháňali odušu domov. Niekedy sa zápas ani nedohral, pretože tí najskalnatejší vbehli na ihrisko a tam úradovali a riešili problémy po svojom. Alebo sa pochytili hráči medzi sebou a, pravdaže, bolo by hanbou pre divákov, aby nechali svojich v štichu a nepomohli im vyhrať osobné súboje. Potom nasledovalo disciplinárne konanie, tresty hráčom, celému klubu, zastavené zápasy na domácom ihrisku.

Po skončení zápasu, nech dopadol tak či onak, Lucia praskala vo švíkoch. Obsadené stoly boli plné piva, pohárikov a rozvášnených fanúšikov.

Pri každom jednom stole sa rozoberali útoky na bránu, góly, fauly, hodnotil sa výkon hráčov i rozhodcu. Každý bol najmärdrejší, každý videl všetko najlepšie, každý chcel vyjadriť svoju mienku, krik prechádzal v rev, a tak krčma hučala, dym sa dal krájať. Odrazu bol každý s každým kamarát, alebo naopak, všetci sa hádali navzájom, dokonca sa objavili slzy dojatia, ba niekedy na chvíľu mizli i susedské spory, aby ráno po vytriezvení sa vyostriili znovu.

A hráči? Po vyhratom zápase boli vychválení a vynášani do nebies, bolo im odpustené i ponocovanie na zábavách zo soboty na nedeľu. A veru, podaktorí by boli ešte nafúkali pri nástupe na ihrisko. Keď zápas skončil porážkou, všetci hráčov odsudzovali, nadávali na nich a vyčítali im také chyby, ktorých sa nikdy nedopustili. Krčma stíchla až dlho po záverečnej, keď už aj tí najvytrvalejší sa pomaly potácali domov.

Čerešničkou na torte bývalo derby Papradno – Brvnište. Na túto udalosť sa pripravovali fanúšikovia jedného i druhého družstva naozaj starostlivo a dlho pred termínom. V deň stretnutia sa ich valili na súperovo ihrisko celé húfy. Všetci boli dokonale vybavení pomôckami na povzbudzovanie svojho tímu. Na ihrisku to vrelo ešte pred úvodným zapískaním a počas celého zápasu sa odohrával nielen športový súboj futbalistov, ale aj slovná prestrelka medzi fanúškami. Stalo sa, že koniec zápasu fanúšikovia nezvládli a zakončili ho bitkou. Vrátiť sa domov po zápase to vždy mali ťažšie skalní z Papradna, lebo museli prejsť celým Brvnišťom, a jeden nikdy nevedel, či sa znovu niečo nezomelie. Brvnišťania to mali o niečo jednoduchšie. Zbehli iba kúsok popod Urbánku a boli doma. A predsa na tieto neslávne slávne zápasy sa vždy netrpezlivo čakalo, veď dlh bolo treba splatiť. V tom nepoľavili ani jedni, ani druhí.

Dnešné futbalové zápasy sa odohrávajú oveľa pokojnejšie. Aj na nich to niekedy zaškripe, ale nie v takom rozsahu ako pred rokmi.

(gb)

Zahrajú sa a aj sa naučia

V areáli futbalového ihriska TJ Žiar pribudli nové detské prvky. Okrem miesta na hranie a spoločné trávenie voľného času nielen počas futbalových zápasov sa tam deti môžu aj niečo nové dozvedieť o živote a význame včely medonosnej. A to nielen pasívne, ale aj priamym pozorovaním jej činnosti pri opeľovaní ovocných stromov a kríkov, ktoré tam budú v jesenných mesiacoch vysadené. Po skončení protiepidemických opatrení sa tam dokonca plánuje zorganizovať Včelí deň.

(zb)

Nový umelý trávnik na multifunkčnom ihrisku

Ihrisko s umelou trávou v obci funguje od roku 2007. Takmer denné používanie zanechalo stopy na jeho stave. To je však už minulosťou. V marci 2020 sa aj vďaka financiám z Úradu vlády Slovenskej republiky a rozpočtu obce podarilo vymeniť umelý trávnik. Nakoľko do výmeny sa investovali nemalé financie, je potrebné, aby sa deti, žiaci aj dospelí správali zodpovedne, aby tak mohol slúžiť minimálne také obdobie ako ten pôvodný. Zvlášť dôležitá je vhodná obuv – povolená je iba športová obuv typu turf!

(zb)

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády Slovenskej republiky - program Podpora rozvoja športu na rok 2019
Projekt „Výmena umelého trávniku“ bol realizovaný s finančnou podporou Úradu vlády Slovenskej republiky vo výške 10 000 €.

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, e-mail: papradno@papradno.sk. **Priprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolene Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.